pilte esile manada, oma hingeelulist ja stilistilist teemakäsitlust viimistleda. Uusromantiliselt varjundatud inimkujutuseks kodusest külaelust on jälle jutustus »Kõrboja peremees« (Tall., 1922, II tr. Tartu, 1926). Ka see T. uus olevikunovell külatänavast vaatab kõrvale kaasaja suursündmuste rahutustest. Selle konkreetses talupoegses olustikus arendatud faabula rahutusajedeks on jällegi igatsus ja armastus, probleemiks omamoodi erandliku mehe ja naise loomusundide unielu, Kõrboja haritud talutütre energilisest eesmärgile püüdmisest järgneb peremeheks sobimatu Katku Villu hukatus. Kui T. »Kõrboja peremehes« saavutas õnneliku tasakaalu tõelise ja ületõelise kujutluses, siis ei ole seda tunnustust tahetud täiel määral anda ta fantastiliste novellide kogule »Põialpoiss« (Tall., 1923). Midagi olulist ei lisa T. toodangusse ka ta vaatlevate ja vestlevate ajalehe-kirjutiste kogu „*Sic transit . . .*“ (Tartu, 1924). Kuid saanud kirjanduse sihtkapitali tööstipendiumi, ületas ta kõik oma senised saavutused suure tagasivaatelise külaromaaniga »Tõde ja õigus« (Tartu, 1926). Selles võistleb aastakümnete tagusest talupoegsest elu-olust esile kerkivate ürgkujude joonistamise ehtsus — mõeldagu ainult Vargamäe Andrest ja Pearut — kõige paremaga eesti jutustavas kirjanduses. Selles on ta talupoegse tõe ja õiguse problemaatika ja nooruse soise mudalmaa meeleolude tõlgitsemine saavutanud meisterliku omapära. Kui T. kirjanduslik tee on viinud maalt linna, siis annavad, liiatigi talle, isadeaegsest maaelust võõrduva nooruse kujud põhjust oletamiseks, et kirjanik ka selles kompositsiooniliselt koondamatus ja lõpetamatus suurteoses veel pole öelnud oma viimast sõna.

Fr. Tuglas, A. H. T. (1918); Aino Kallas, Nuori Viro (1918, eesti keeles 1921); B. Linde, Omad ja võõrad (1927); M. Sillaots, A. H. T. looming (1927); G. Suits, A. H. T. tee ja töö (Looming 1928) j. t. *G. S.*

TASKA, Eduard, tööstuskunstnik, sünd. 29. III 1890 Tartumaal Konguta v. potsepa pojana, õppis Tartu õpetajateseminari algkoolis ja omandas oskushariduse kuldamise ja raamatuköitmise alal aa. 1905–08 K. Unger'i köitekojas Tartus, õppides samal ajal Kr. Raua (vt.) juures joonistust ja maalimist. Aa. 1909–10 jätkas ta joonistuse ja maalimise õppimist »Studio« akadeemias Pariisis ja töötas aa. 1910–11 Münchenis, kus joonistust õppis Magidey era-kunstikoolis ja nahavooli ning köitekunsti A. Braito' ateljees. Aa. 1912–14 õppis T. maalimist keiserl. kunstide edendamise seltsi koolis Peterburis ja omandas a. 1916 sealselt käsitööametilt meistri kutsenimetuse raamatuköite alal. A. 1916 Tallinna asunud, sai ta sealse linna (hiljemini riigi) kunsttööstuse-kooli õpetajaks ja asutas mainitud kooli juures papitöö ja raamatuköite õppetöökoja, mis a. 1919 täienes kuldamise ja nahavoolimise osakondadega. Kooli õppejõuna toimis T. 1925. a.-ni. A. 1923 asutas ta eraateljee ja õppetöökoja raamatuköite, nahavoolimise ja kuldamise alal. — T. teeneks tuleb lugeda kaunistatud nahatööde ala algatamist Eestis ja selle arendamist omapäraseks rahvusliku ilmega rakenduskunstiks. Ühtlasi on T. selle ala tehnilist külge naha uue värvimis- ja pressimisviisiga täiendanud. Tema töist on kunstiteostena kõige enam tähelepandavad albumid ja aadressid. T. on osa võtnud eesti kunsti ülevaatlikkudest näitustest aa. 1919 ja 1925, Viini näitusmessist 1927, Pariisi näitusmessist 1928 ja Tallinna näitusmessidest 1925–27, saades kõikjal austava tähelepanu osaliseks.

Isikl. saadud andmed; Eesti kunsti aastaraamat II (1927), lk. 109–13 (M. Laarman) Kauband.-tööstuskoja Teataja 1926, nr. 15 (H. Anto). *A. V.; T.*

TASSA, Aleksander, kirjanik ja kunstitegelane, sünd. 23. VI 1882 Tartus kooliteenri pojana, õppis Tartu linnakoolis, oli selle järel mitu a. kantseleiametnikuks Tartu kroonugümnaasiumis ja astus a. 1904 Stieglitz'i kunstikooli Peterburis, milleks sai ettevalmistuse Tartus asuvalt balti-saksa kunstnikult R. v. z. Mühlen'ilt. Ühenduses 1905. a. sündmustega oli ta sunnitud Stieglitz'i koolist lahkuma ja asus Helsingi, kus ta püüdis jätkata õppimist Ateneumis, töötades ühtlasi dr. J. Hurda sõnalise vanavara ümberkirjutamisel koos teiste eesti kunstnikkude-emigrantidega. A. 1907 siirdus T. oma kunstihariduse jätkamiseks Helsingist Pariisi, kus õppis m. s. ka hispaania kunstniku E. Anglada-Camarosa ja K. van Dongen'i juures. Pariisis asudes liitus ta kunstnikuna »Noor-Eesti« liikumisega kodumaal, avaldades »Noor-Eesti« väljaandeis mõne graafilise teose ja võttes osa mainitud rühma korraldatud kunstinäitusist; veidi hiljemini algas ka T. kirjanduslik kaastöö »Noor-Eesti« albumeis ja ajakirjas. Välismaale jäi ta kuni 1913. a.-ni, viibides peale Prantsusmaa veel Saksamaal, Šveitsis, Belgias, Hollandis, Taanis ja Norras. A. 1913 kodumaale tagasi pöördunud, mobiliseeriti ta järgneval a. vene sõjaväkke ja teenis lennuväes Türgi rindel. Saksa okupatsioon kevadel 1918 tabas T. Tartus, kuhu ta jäigi peatuma, olles kunstiühing »Pallase« üheks asutajaks, teotsedes Lõuna-Eesti kunstikaitse alal ja võttes osa »Pallase« nimega seotud kunstinäituste korraldamisest Tartus. Selle kõrval hargnes tema kirjanduslik tegevus jutustava proosa alal, mille tulemused, olles ilmunud osalt »Noor-Eesti«